

Szerkesztőség:
Fő-utca 30. szám.

Időintéző a lap szellemi
részéről vonatkozó minden
közlemény.

Bérmegtelen küldemény
nem fogadtatik el.

Kézirat vissza nem
adatik.

SOMOGYI ELLENŐR

KÖZÉRDEKŰ és TÁRSADALMI LAP.

MEGJELEN MINDEN HÉTEN EGYSZER, SZERDÁN.

Szerkesztő: Németh Zoltán.

Kiadóhivatal:

Kaposvárott „Berzsenyi Dániel könyvnyomda,” hová az előfizetési, hirdetési s egyéb pénzek, ugy a felszólalások intézendők.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 korona.
Fél évre 3 korona
1/4 évre . . 1 korona 50. fillér

Nyilttér petitsora: 20 fillér

Hirlapírók congressusa.

Roboz István a »Somogy« szerkesztője, egy felhívást bocsátott ki, melyet alább egész terjedelmében közlünk. A gyakorlott hirlapíró tolla egy igen helyes, életrevaló és valóban szükséges ügyért száll sikra, a »magunk ügye«-ért, mert a vidéki hirlapíródalom valóban reá szorult arra, hogy Roboz István felhívása élénk figyelmet keltsen és nemcsak az érdekelt felek, hanem a nagy közönség s az illetékes körök is tette buzdítsa.

A vidéki hirlapíródalom mai állapota tényleg olyan, a milyen a felhívásban ecsetelve van. A hirlapok csak tengődnek, s alig van egy-két olyan vidéki hirlap, mely a fővárosi sajtóval concuráljon.

Pedig a vidéki hirlapok talán még nagyobb culturalis misziót teljesítenek mint maguk a fővárosi lapok, mert mindig helyi-érdekű dolgokkal foglalkozván, az érdeklődést sokkal jobban reá tudják irányítani egyes dolgokra, mint a nagy lapok, melyek a világeseményekkel foglalkoznak.

De örömmel csatlakozunk a felhíváshoz azért is, mert oly eszméket pendít meg, melyekre már elkerülhetetlen szükségünk van. A fővárosi sajtó és a közönség is örömmel és lelkesedéssel karolta fel a hirlapírók jövőjének kérdését, s a lelkesedésnek eredménye a »hirlapírók országos nyugdíjgyesülete.« Ugy de nem szól ez a vidéki hirlapírókra, kiknek pedig, sorsuk sokkal mostohább, mint fővárosi collegáinkké, a fővárosi sajtó eddig is keveset törődött mi velünk, és oly kevésbé reméljük is támogatását, hogy egyedül magunk erejére támaszkodunk.

Üdvözöljük az eszmét, reméljük, hogy siker fogja követni a kezdeményezést.

A felhívás a következő:

Az 1896-ik évben tartandó millenniumi kiállítás időszakára egész sora van bejelentve a congressusoknak. S ez igen természetes. Európa figyelme

rajtunk lesz: mennyire haladtunk? mennyi ész, ösztön és erő van bennünk a tovább haladásra? a második ezer évré?!

Aztán sok nagy munkánk van félben; fontos kérdésekben fél uton vagyunk; európai nívaura akarjuk emelni a társadalom kezdeményezéseit! Aztán az egyesülés, a pártolás által erőt akarunk gyűjteni, hogy a letett alapokra állandó és fényes épületeket helyezzünk el.

Európa itt lesz; hadd lássa: mit értünk? mit nyomunk a népek versenyében?

Ime a congressusokra van elég okunk, aztán itt lesz a legjobb alkalom, midőn annyi művelt állam dolgozik és tart velünk sok kérdésben, hogy együtt oldjuk meg, vagy legalább is tisztázzuk a felszínen levőket.

Meg lesz tartva a hirlapírók congressusa is. A kormány is segít. Szeptember 13-án kezdődött Bordeauxban az internacionális hirlapíró-kongresszus. A kereskedelmi miniszter már régebben megkérdezte az Otthon írói és hirlapírói kört, hogy tegyen lépéseket az iránt, hogy a hirlapírók jövő évi kongresszusukat Budapesten tartsák meg. Ez már meg is történt s immár kétségtelen, hogy a hirlapírók congressusa a jövő esztendőben Budapesten lesz. A kiállítás elűke ujabban megbizta Rákosi Viktor hirlapírót, mint a kiállítási sajtótanács tagját, hogy vegyen részt a bordeauxi kongresszuson s ott hívja meg a millenniumi kiállításra a külföldi hirlapírókat. Rákosi Viktor el is utazott Bordeauxba.

A hatodik nagy hatalom tehát szinte megmozdul s bizonyára sok megokolni, tisztázni való kérdése lesz nemcsak az egymás közti viszony, összeköttetés megerősítésére; a toll harcosságainak jövője biztosítására; de különösen, hogy a szemetet kiszórja magából, mely repülésre szánt fényes tollait annyiszor szennyezi be s a földgömb minden pontján ismeretes nevét hányszor compromitalja?!

A világvárosok világot uraló sajtójának képviselői együtt. Azoké a lapoké, melyeknek betűi a földteke minden részén ott vannak s világitanak mint a napsugár, az éjszaki sarktól kezdve a Jóréményesség fokáig. Egy Times, Figaro, Temps, New-Jorki-Herald, a Köln. Ztg., N. Frei Presse, stb. stb. E földi mindenhatóságok, melyek szokszor maguk csinálják a politikát, trónokat döntenek, a társadalom végtelenségig érő láncszemeit kötik össze, törvényeit alkotják és tátongó sebeit gyógyítják meg; mert a világsajtó az emberiség lelkiismerete, ezzel érez és gondolkodik. . . . Ez a közvélemény, mely sujt és ítélelevenek és holtak felett.

Az isten mindenhatósága után mindjárt a világsajtóé következik s ebben ott van a magyar sajtó is, ma már nagy hatalma és befolyásával, kitűnő képviselőivel, kik mindenben kiállják a versenyt bármely nemzet hirlapíróival.

Csak egy bajunk, egy hátrányunk van: hogy a magyar szó a mi betűink hatalma Sopron és onnét Brassóig ér; az angol, francia nyelv pedig körül futja a földgömböt, a hova a nap és csillagsugár ér; de ez hirlapíróink érdeméből nem von le semmit.

Ennek a nagy hatalomnak, a világsajtónak tehát hogy congressusa lesz B-Pesten 1896-ban, ennek csak örvendünk.

Azt pedig kívánjuk, hogy a vidéki sajtó-viszonyok, a vidéki hirlapírók ügye is megbeszélés tárgyát képezze, sőt a congressusnak egyik fontosabb kérdése ez legyen, melyet valahára meg kell beszélni, sőt rendezni, mert senki velük nem gondol; magukra vannak hagyva; százan és ezren veszik igénybe, hanem saját erejükre vannak utalva s csak az isten és előfizető közönségükre támaszkodnak, más rokonuk, barátjuk, ismerősük nincs!

Kéri befolyását, támogatását ugy a központi sajtó, mint egyeteket, intézetek, hivatalok, hatalmas emberek, — de a küzdelemben, sebeinek orvoslásában maga áll! Szükség van ma már rá, nagy szükség; jó hogy él; a nemzet izmosodásának tényezői; a nemzeti eszmék zászlóhordói, előharcosok minden közügyben; a vidékek érdekeinek szószólói; apostolok közintézetek, irodalom és művészetnél; de ha vihar, hullámok közé jut nincs senki, ki egy szalmaszálat dobjon megmentésére!!

Midőn 1885. augusztus hó 24-re t. Cellégáim beleegyezésével összehívtam a vidéki hirlapírókat s nagy részvét és lelkesedés mellett tartottuk meg a congressust, ott voltak a megyék szerkesztőségéből a Corifeusok nagy részben: Sziebenbünger, Tassy, Bátorfy, Högel, Lenkey, Mócs, Földváry, Vargha, dr. Holló, Kórodi, Kompoly, Mikecz, Erődi, Szentirmay, Várady Gábor, Szerényi, Csitáry, Ardényi, Molnár Gyula, és István, Szalay, Udvardy, Margitay, Várady Ferencz, Haksch, Rónaky, Bongha, dr. Lator, Szabó tanár, Kass, Kótai, Hedry B., Décsi, Janka, dr. Feuyvesy, Aranyi, Ivannovics stb. stb. A szerkesztők egész gárdája az országból; a fővárosi sajtó képviselői, köztük Kenedi Géza, Gelléri stb.

Ez volt az első eset, hogy Magyarország vidéki hirlapírói ily nagy számban összejöttek, hogy közös bajaik orvoslására módot keressenek; a helyzet primitív volt; ezer bajjal kellett küzdeni; a

T Á R C Z A.

Mikor én csaknem megházasodtam.

Az embereknek azon kiváló spicieséhez tartozom akiket közönségesen aglegényeknek szokás nevezni.

Ifjúkori barátaim, akikkel együtt vettem részt az élet ártatlan és ártalmas örömeiben, már régen a házasság némelyek szerint kellemes, mások szerint terhes, igája alá hajtották fejüket, és vannak köztük olyanok is, akik innen onnan már nagyapai örömlöknek néznek elébe.

Eleintén, midőn jóbarátaim kezdtek egyenkint elhagyogatni, ugy éreztem magamat, mint érezheti magát az erdőben nyevkedett fa, ha társait kivágják mellőle és egyedül marad fenn a régi dicsőség bus emlékezetével.

Közbevetőleg legyen mondva, hogy én még sohasem interwievoltam meg egy ilyen erdőből egyedül megmaradt fát, hogy az érzelmeiről tudomást szerezzek magamnak; csak ugy hasonlat kedvéért említettem fel jobb hiányában.

Elég legyen különben annyi, hogy az évek, régi szokásukhoz hiven, elröpültek; a fejem bubján pedig, mint a novella írók szokták mondani, itt ott már az ősz dere kezd csillogni, szóval: sok minden

ugy van, amint nem kellene lenni, még sokkal több nincs, aminek kellene lennie.

Pedig hát egyszer igazán kicsi hiba volt, hogy meg nem házasodtam, és ha a sors, vagy gondviselés, vagy minek nevezzem, közbe nem lép, bizony aligha mondom el ezt a történetet, hanem ehelyett esetleg valamelyik drága utódomat ringatom, vagy például éppen e pillanatban lépne be hozzám Slepp Mátyás uram a feleségem szabókontójával.

Az anyósomról nem szólok, mert az anyósokról már elegendő rossz viccet csináltak előttem, és remélhetőleg, fognak csinálni utánam, mások.

En egyébiránt végtelen tiszteletet érzek az anyósok iránt; én már igen sok anyóssal érintkeztem az életben, és soha semmiféle kellemetlenségben nem részesültem tőlük.

— Pedig hát nem is az én anyósaim voltak!

Egyebekiránt, amint már fentebb említettem kicsinyben mult, hogy nincs alkalmam az anyósok különféle tulajdonságairól, valamint a házassálet gyönyöreiről személyes tapasztalatokat szerezhetni, amit (károm nem esvén miatta,) készséggel kijelentem, hogy csaknem őszintén sajnállok.

Akkortájt történt a dolog, amikor a Sándor barátom, hiszen ismerik, aki mindig ugy ütötte a mellét, hogy igy meg ugy, majd ő megmutatja ha megházasodik, hogy papucsnak még a háza tájékára sem szabad kerülni, (a héten találkoztam szegény-nyel; egy pár csirkét vitt a kezében haza a piac-

ról); tehát amikortájt a Sándor barátom kéthetes házassamber volt, aztán telebeszélte a fejemet, hogy a világon már el sem lehet képzelni nagyobb gyönyörűséget, mint a házassálet, hogy — saját szavai-
val élve — egy heti házassálet fölér az egész legényélet gyönyörűségével.

Amugy is kikeletre járván az idő, amikor tudvalevőleg virág, szerelem meg minden más egyéb növény fakadni szokott és „virítani kénytelen,” következőleg én is éreztem azt a bizonyos bizsergést, amint a tavaszi nap sugara emberben, állatban és növényben okoz. Szóval éreztem, hogy — szerelmes vagyok, csak még azt nem tudtam, hogy — kibe.

Az idő, (meg aztán, no már most csak bevalom — a kishirdetések rovata) erre is hamarosan meghozta a választ.

Nem telett bele egy hónap és — vőlegény és menyasszony voltunk, (t. i. én vőlegény és ő menyasszony.) Azt fölösleges emlitenem, hogy a menyasszonyom szép volt, hiszen ismerik Önök az izlésemet, azért a részletekre nem is terjeszkedem. Elég legyen annyi, hogy az apósom háromemeletes háziúr volt a kerepesi uton; mert el is feledtem, mondani, hogy Budapesten lakott a leendő famillám, ami különben az egész történet lényegét képezi, amint majd alább kitudódik.

Nem szoktam semmiféle dologgal sokat teketóriázni, meg aztán kellőleg informálva lévén a le-

magyar vidéki hírlapirodalom távolról sem közelítette meg a külföldi vidéki sajtó hatalmát, hivatását. Igaz, hogy midőn a „Somogy”-ot megalapítottam ez előtt 31 évvel, volt összesen 9 vidéki lap s 1885-ben már volt 202 lap, 50 folyóirat és 10 vegyes vegyes tartalmu közlöny.

Már akkor rámutattam t. Collégáim helyesléseivel azokra a kérdésekre, melyeket szabályozni kell: érintkezési alapot kell találni a fővárosi és vidéki sajtó közt; vidéki hírlapírói egyesületet kell szervezni; vita tárgya volt a cautio kérdése, mely rendezetlen és sok visszásságra ad okot; rendezni kell a hirdetési díjak ügyét; módot kell találni, hogy a vidéki sajtó képviselői megismerjék egymást, találkozzanak; a sajtó teréről az élősdieket, a gazt ki kell tépni; a rendszertelen állapot mellett a vidéki sajtó nem felelhet meg fontos feladatának szükségessé lett kimondva: hogy nyugdíjintézet és segélyegylet állíttassék fel; a vidéki sajtó megérdemli, hogy a parlament is foglalkozzék vele.

Szükség van a vidéki hírlapirodalom szellemi és erkölcsi niveaujának emelésére, mert az eddigi ziláltság következménye egy részről a selejtes tulengés, másik oldalról a tömeges bukás!

A sajtótörvény esetleges módosításával kérni kell a törvényhozás segítségét hol szinte meg vannak győződve a vidéki sajtó jelenlegi állapotának tarthatatlanságáról, de ismerik annak nagy és fontos misszióját is!

A vidéki kiadóhivataloknak erősen szövetkezni kell, egyöntetű és kötelező eljárásra jutni a hirdetési ügyekben, mert jelenleg tehetetlen zsákmányai, valóságos áldozatai az ágenseknek, kik felhasználva a kiadók izoláltságát és a mértéktelen versenyt, a hirdetési díjakat hallatlan olcsó árra szorították alá.

Szigoru és egyöntetű eljárás egy egységes hirdetési iroda szervezése a vidéki lapok részéül, ama kötelezettséggel a kiadókra nézve, hogy mástól nem fogadnak el hirdetést, — egy csapással radikálisan segítene a bajon!

Igy a lap jövődelmezőségének emelése a szerkesztőség anyagi helyzetén is kétségtelenül nagyot lendítene.

Nagyjában ezek voltak vita alatt az 1885-ik évi kongresszuson.

Egy bizottság lett kiküldve a congresszusi határozatok nyomán azok keresztülvitele és megoldására.

De a bizottság még ma is aluszsa a boldogok álmát!

Vagyis a congresszuson kigyult tűz — szalma láng volt!!

Az elszakadt fonalat tehát újra fel kell venni. A vidéki lapszerkesztők küldjenek ki gyűlésükből egy bizottságot, mely pontokba foglalja a vidéki journalistika égő sebeit; hátrányait; a központi elszigeteltségét; a hirdető irodák menthetetlen eljárását stb. És egy küldöttség terjessze a congresszus elnökségéhez, hogy vétesse tárgyalás alá.

Tessék a vidéki szerkesztőknek gondolkodni az ügy felett; megbeszélni, tán előleges tanácskozásra összegyűlni; ime mi ismételve megkezdjük.

Ha szélesebb körben nem volna keresztülvihető, akkor megpróbáljuk a Dunántúli megyék összes lapszerkesztőit felkérni összejeövetel és saját érdekeik védelmére.

Mert elviselhetetlen a vidéki szerkesztőket nyomó sok visszásság.

Legelsőben a politikai lapokra a cautio kérdése. Nincs segély, nincs nyugdíj alapjuk.

endő apósom Wertheim-szekrénybeli állapotáról, szerelmes is voltam, tehát hamarosan kitértük a menyekzőt.

Még csak két nap választott el az esküvőtől, ugy emlékszem mintha ma volna, — szerda délelőtt, tizenegy órára volt az esküvő kitérve, aztán vasutrua ülünk aztán...

Ugy volt tervbe véve, hogy hétfőn éjjel utazom a fővárosba, és az egész estét, az esküvő előtt a menyasszonyomnál töltöm.

Természetes, hogy a bucsu-muri nem maradhatott el.

Hiszen önök tudják, hogy mi az a bucsuzó-muri — hogyne tudnák.

Nagyon érzékeny dolog az!

Mikor a mindennemű együtt végbevitt ifjúkori bohóságok által összeforrt társaság egyik tagja egyszer szakít a legényélettől, és annak édes bolondságaitól, aztán az egybegyülekezett jó pajtások zeneszó és pezsgődurrogás mellett bucsuztatják a zenegeátot, produkálva minden nemű bolondságoknak a superlatívusait.

— Oh tiszteit uraim, akiket most a jó családmintaképeül mutogatnak, tudnának Önök ezekről a dologról beszélni ha mernének!

Már vasárnap este kezdődött a bucsuzkodás. Nem mondom, hogy reggel felé nem voltunk mindnyáján elázva — sőt inkább...

A katzenjammerral (nincs rá magyar szó) teli-desteli nap után, — fíus coronat opus — az elu-

Egy-egy nagy vidéken alig ismeri egymást, sőt alig találkozik éveken át 3—4 szerkesztő egy-mással; s így nincs összetartás; fontos eszmék megvitatása; a mi a vidéki sajtó befolyását csökkenti.

A hirdetőházak a fő és kisebb városokban, gyárak, kereskedelmi körökben összeszedik jó árért a hirdetéseket s ráküldik a vidéki lapokra potom árért. Egy hirdetésért fizetnek 40—80 krt; s ha ebből a 30 kr. hirdetési díjat lefizetik, marad a kiadóhivatalnak a 40 kros hirdetésből 10 a 80 krból 50 krja, s azt kiszedeti; papírt ad hozzá, sok-szorosítja és szétküldi száz és száz példányban! Ha egyik kiadó hivatal fel nem veszi, felveszi a másik; nincs összetartás!!

Hát a hirdetési díjak megszabásánál igazságos mérleg az: hogy pl. o. az „Egyetértés” vagy a „Pester Loyd” fizet egy 3—4 800 frtos bank vagy más r. társaság hirdetéséért az állampénztárba 30 krt; aztán a vidéki lap egy 50 kros hirdetésért is ugyanannyit fizet?!

Igazság ez?!

Aztán jön a sok megtiszteltetés a vidéki lapok szerkesztőségéhez:

a) „Kéri alóliit igazgatóság ezen közlemény ingyenes közlését a nemes ügy érdekében.”

b) „Tisztelettel kéri t. Egyesület egész terjedelmében közölni e meghívást, egy egész osztály érdeke kívánja.”

c) „Bátorokunk ide mellékelni a krumpliházi legény egylet számadásainak kimutatását, ingyenes közlés céljából,

a krumpliházi atyamester.”

d) „Nagy temetkezési egylet alapítottunk-sőt szertár — műhelyt is rendeztünk be, honnét olcsó árért kaphatók temetkezési kocsik stb. Legyenek szivesek díjmentesen felvenni.

Sirató Gergely

czégyvezető.

e) „Szívesen megküldjük 8 frtos hetenkint megjelenő lapunkat, ha minden héten egy ismertető közleményt adnak ki lapjukban,

a „Ragyogó Csillag”

szerkesztője.

Igen! nekünk adnak egy 8 frtos lapot; mi meg ha csak egy-egy közlés árát 30 krba vesszük is, fizetünk évenként 15 frt 60 krt a 8 frtos lapért!

Elárasztják a vidéki szerkesztőségeket folytonosan ingyenes közlemények, felhívások, körözünyekkel; mi erre vagyunk teremtve; hanem a vidéki sajtóért még mostanában nem emelte fel szavát — tudunkra — egyetlen fővárosi lap!

Mi mindenkit szolgálunk minket senki!!

Ott vagyunk a megye, a közügy, az irodalom, a művészet szolgálatában; a politika előőrsein harcolunk kinos harcokat; elesik közülnk 8—10 s mások veszik kezükbe a zászlót s tovább harcolnak! A fővárosi lapok hírforrásai vagyunk; megy a hir levélben, villanszárnyakon; tesszük örömezt. Az országnak minden örállomásán, veszélyes pontokon a toll katonái jelszavuk „a hazáért!”

Lázus erővel, jó akarattal azon dolgozunk, hogy az összeomló közép osztály helyébe segítsük, támogatjuk a társadalmat egy újat alkotni; egy újat, mely ősi erények, hazaszeretet, vitézség, kötelességtudás és áldozatkészségre amannak lelkét, szívverését örökölje!!

Oh! ha még egyszer megláthatnók ezt a hazát tartó, égbe nyúló fényes oszlopot?!...

És??

Ott állunk magunkra hagyva!

Nem gondol velünk a központi sajtó; a parlament, mi csak dolgozunk s élünk — már annyi sirhalom felett!!

Ez ma magyarországon a vidéki sajtó állása. Kérjük azért t. vidéki laptársainkat e cikket utánnyomatni, s az eszmét minden oldalról megvitatni, hogy megérve kerüljön a congresszus elé. Ha nem nyerne pártfogást — mit nem hiszünk — akkor az ország vidéki szerkesztői maguk csinálnak congresszust, mert itt van a legvégső ideje. Ma már elég erejük van hozzá; az ország nagy figyelemmel van irántuk, mert nemzeti missziót teljesítenek.

Az Isten eddig is velünk volt! Tehát az ő nevében előre!

Roboz István,

a „Somogy” politikai lap szerkesztője és tulajdonosa.

A hétről.

Ugorka hajh dicső növény!

A múlté vagy te már ma

Elmultál, mint a látomány

Eltűntél, mint a pára.

Egy hó előtt, egy hét előtt

Még szólt a nóta rólad,

Ma helyt adál a várva várt

Rómes szenzációnak.

Mert lám a publikum bizony

Lapot se vesz kezébe

Ha csak czáparól énekel

Apoló drága népe.

A quarneróba' nyughatik

A jámborságos állat

Szenzáció köll már manap'

Egy dörrenés, csöpp tompa zaj

S itt egy szerelmi dráma

Egy végrehajtót üldözött

A csalfa lány halálba.

Szegény Burján, te meghalál

S egy nap mulván feledtek

Ma már csupán egy ósz legény

A K á r n i sir feletted.

Zokogva mond rólad mesét

Folhuazva büszke vállát:

„En fogtam még le hült szemét

En csuktam bé az állat”...

Mondom feledtek, ... s másnapon

Megint másról beszéltek

Egy lányka lötte meg magát

Szegény holt nem te érted.

Nem érted, másért — és e más —

Maig sem halt utána

aludtam olyan édesen, mint egy jólekiismerettel bíró ember aludni tud.

Mikor a reggeli nap sugara beszűrődött a háló szoba ablakán, egészen fölfrissülve ébredtem föl. Szinte csudálkoztam, hogy az átvirrasztott éjszakák utóhatását nem is érzem. Megnéztem az órát. Hét óra volt.

Megreggelizvén fölültem az időközben megérkezett vonatra, és egy sarokban hátradölvé átengedtem magamat gondolataimnak, amelyek szünetlenül az én egyetlen imádott Margitom bájos arczával játszadoztak.

Déltájban lehetett midőn a vonat berobogott az indóházba, ahonnét egy szállodába hajtattam átírhámam másikkal felcserélendő.

Kicsiptem persze magamat tölem telhetőleg, minélfogva az öltözködés, borbély meg aztán csokorvásárlás két három órai időt vett igénybe, annak utánana pedig bérkocsiba ülván, egyenest az én egyetlen kis menyasszonyom lakására hajtattam.

Kezemben a virágbokrétaival az ugynevezett „szerelem szárnyain” rohantam föl a lépcsőkön, három négy lépcsőt egyszerre ölelve át lábaimmal...

Az örömtől, vagy pedig a gyors rohanás okozta fáradtságtól pihegve, érkeztem az előszoba ajtajáig és megrántottam a csengettyű gombját. (Látónivaló, hogy öreg legény vagyok, mert akkorában még nem igen voltak villamos csöngettyűk, amiket csak meg kell nyomni.)

— Várok egy darabig, nem felel senki.

Egyfelől nőtt meg csak így tehát
Az életuntak száma.

S aztán . . . aztán megáll a toll
A reszkető kezemben
Megrendül bennem a vér
És elszorul a mellem . . .

Nehéz leírom azt a szót:
„Mehalt a kit szerettünk” . . .
Istennek átka van talán
Szegény hazám felettünk?!

A kit magyar imád, szeret
Hát annak veszni kelljen?!

László sirjánál terdpelei
Imádkozón a népünk:
Isten ne mérj ránk több csapást
Elég volt már minékünk!

M. Manó.

László kir. főherceg meghalt!

A legmelyebb részvétől és fájdalomtól áthatott szívvel állunk sirja fölé a korán elhunyt ifjú főhercegnek!

Olyan hirtelen, olyan váratlanul rohanta meg a halál, hogy kétszeres fájdalmat okozott mindazoknak, kik őt szerették.

Az egész magyar nemzet megrendült a lesújtó hír hallatára, mely annál inkább fájdalmas, hogy azt ragadta el a halál, ki nemzetünk büszkesége volt, s kinek neve hallatára minden magyarnak megdobbant a szive!

Hisz a miénk volt ő egészen büszkén vallotta magyarnak magát, s most, midőn ifjúságának legszebb virágjában állott, most kellett egy orv golyónak kioltani nemes életét!

Nemcsak a mindnyájunk által forron szeretett József főherceget és családját érte a gyász, oh nem, hanem az egész magyar nemzetet, mert sirba szállt reményünk, hogy nemes apjának, a mi igazi főhercegeinknek méltó utódja marad!

Ki annyi erényvel felruházva volt, kinek neveltetése, hajlamai, mind, mind igaz magyarságra vallottak, ki nemzetünket annyira szerette, az bizonyára méltó lett volna ama rajongó szeretetre, melylyel fenséges szülei iránt viseltetünk.

És ennek e csillagnak kellett lefutni az égről! De bele kell nyugodnunk a változhatatlamba, s nekünk nem marad más hátra, mint a bánkodás! Isten veled ifjú főherceze! Igaz könnyűnk kísér végső utadra!

Emléked élni fog sziveinkben míg csak magyar lakik a Kárpátoktól az Adriáig!

Lapunk egyike volt a legelsőnek, mely a lesújtó hírről értesült. Budapesti munkatársunk sürgönyözte meg nekünk. Külön kiadásunkban már megemlékeztünk a halál okáról. Városunkban a halál híre a délutáni órákban terjedt el, mindenféle megdöbbenést és fájdalmat keltve. A középületekre azonnal kitűzték a gyászlobogókat.

A „Somogymegyei Tanító-egylet” közgyűlése.

A „Somogymegyei Tanító-egylet” jubiláris közgyűlését f. évi szeptember hó 11-én, Kaposvárott, a megyeház nagytermében fényes eredménnyel tartotta meg.

Bárany Gyula, az egylet elnöke már előtte való nap délelőtti 1/2 10 órakor megérkezett, hogy a megyei városi és egyházi hatóságok fejeinél idejekorán tisztelegjen, a mi meg is történt. Az ünnepségrendező bizottság tagjai közül hárman ugyanezen napon, t. i. 10-én, ugy d. e., mint d. u. minden vonatkezelésnél résen állottak, hogy az érkező vendégeket fogadják; legtömegesebben azonban csak az esti 3/4 8 órai vonattal érkeztek a vendégek, Zákány felől. Nyolcz óra után a községi iskolánál választmányi gyűlés volt, melynek befejezése után a kartársak ismerkedési estélyre gyűltek össze a „Ferencz József” szállodába, a hol az érdeklődő vendégekkel együtt mintegy 60 számot tettek ki. Dacára annak, hogy László kir. herceg gyászos elhunytja miatt a zene vidámítói hangjainak szünetelniük kellett, a szépszámu hölgykoszorúval együtt igen kedélyesen telt az idő, s a vidéki kollégákra igen jó benyomást tett a szálloda nagyvárosias eleganciája s a kifogástalan kiszolgálás. A vidám társalgásnak csak az éjféle óra vetett véget.

A következő nap, ép úgy, mint az előttevaló, ragyogó verőfényvel köszöntött be. A nemzet nap-számóit, — mint mondani szoktak, — 1/2 9 órakor reggeli istentiszteletre gyűltek össze a róm. kath. templomba. Ekkor látszott csak meg, mily meglepő, imponzans számmal van képviselve a vármegyei tanítóegylet. Az istentisztelet fényes és áhitatát három, egymást felváltó, kiténő hang- és orgonajátékkal díszelő kántortanító emelte.

9 óra után véget ért a gyönyörű, lelkes éneklésekkel és orgonajátékokkal emelkedtetett istentisztelet, mely után tekintélyes tömegekben vonult a tanítói kar a vármegye nagytermébe, mely majdnem zsúfolásig megtelt, nemcsak tanítókkal, hanem a szépnem által is elég szép számmal megtisztelve és élénkítve.

Bárany Gyula, a „Somogymegyei Tanító-egylet” elnöke, jobbján a kir. tanfelügyelővel legott elfoglalta az elnöki emelvényen helyét, s mély csend és figyelem közt megkezdte a m e g n y i t ó b e s z é d é t. Visszafojtott lélekzettel hallgattuk ezeket az igaz hazafiai érzettől áthatott lelkes szavakat, me-

lyeket a lélek úgy szívott magába, mint a hús patak vizét a szomju szarvas.

Véghetetlenül sajnáljuk, hogy lapunk szűk kerete egy tudósítás rovatóba nem képes beszorítani ezen mindenkorra tanulságos és lelkes beszédet, melyet minden tanítónak könyv nélkül kellene megtanulnia. Intenciója az, hogy a nemzeti szellem fejlesztése és a hazafiság ápolása egyik legfontosabb feladatát képezi a magyar tanítónak. Ne zengő érc és pengő czimbalom legyen szavuk — úgy mond, — mely hatástalanul elhangzik, hanem harczy kürt, mely által tüzlélekkel menjen csatába, a kötelesség csatájába a honfiai lélektől áthatott tanító. A történelmi nagy alakok lelkes olvastatása és megmagyarázása által buzdítsuk a fogékony gyermeki lelket a hazaszeretetre. Vármegyénk hegy-völgyes, erdős, tengert, folyót, rónát magába foglaló, termékeny vidékeinek, — az alföld délibábos rónáinak, — a bérzes Erdély vadregényes tájainak és a Kárpátok fenyvesek — koszoru fedte tetőinek — és tengerszemekkel elbűvölő völgyeinek, szóval hazánk gazdaságának és szépségének buzgó megismertetésével szerettessük meg ezt a hazát a fogékony gyermeki lélekkel, hogy annak képe soha se törölődjék ki szívéből. Tanítsuk meg továbbá türelemre és testvéries szeretetre a más nemzetségiük iránt. Szóval a legszellemesebb, emelkedetebb és hazafiasabb irányzatú beszéd volt, melyet ily nembem csak képzelné lehet. Valóságos m i a t y á n k-j a lehetne a somogymegyei tanító testületnek. Szavait lelkes éljen követte.

Ezután a kir. tanfelügyelő ur üdvözli a tanítói kart és sajnálja, hogy a mi nap délelőttjén tartott közigazgatási bizottsági ülésen való elfoglaltsága miatt legott itt kell hagynia ezt az érdekes gyűlést. Buzdítja az egyesületet további kitartásra. Eljenzés.

Kovács Soma városi tanácsos üdvözli a tanítói testületet Kaposvár rdt. város nevében és sajnálatát fejezi ki, hogy a László kir. herceg gyászos elhunytja akadályozta a város előjáróit a szándékolt fényesebb fogadtatásban. A jóakarásban azonban nem mult semmi. Elnök megköszöni az éljenzéssel fogadott szives nyilatkozatot s a város, szivességei várakozást meghaladónak jelenti ki.

Ezután következett a napirend: 1) főjegyzői jelentés az egylet múlt évi működéséről. Szerkesztette és felolvasta L o v a s s Gyula, egyleti főjegyző. Jelentése az egylet sokoldalú, buzgó és hasznos munkásságának eredményét tüntette föl. 2) A z e g y l e t 25 éves fennállásának történetét Horváth József, képezdei tanár írta meg és olvastatta fel. Munkája hosszú, érdekes és tanulságos. Különösen méltatja benne Kovács Seb. Gyula, volt tanfelügyelő érdemeit, ki az egyletet létrehozta (s ki ép akkor lépett be a terembe, midőn a róla szólt díszes elhangzott.) Majd néh. Bárany Ignác, Czibor Mór és Adorján Miklós, volt elnökök érdemeit méltatta. Az „Iskolai Szemlé”-nek az egylet összetartására szolgáló jótékony hatását, a járáskörök ide tartozó buzgalmit és az évi gyűlések mennyiségét stb. kimerítően és buzgóan ismertette. Felolvasását lelkes éljenzés kísérte, s az elnöki köszönet után művének kinyomatása elhatározottat.

3) Tomssits Antal, kaposvári községi iskolai tanító a t é r k é p r a j z o l á s-ról tartott felolva-

Ujra megrántom a csengetyűt, újra nem jön senki ajtót nyitni, pedig tisztán hallottam belülről a csengetyű csilingelését.

Csengetek harmadszor, negyedszer, ötödször, persze mindig egy octávval dühösebben, míg végre — a csengetyű gombja a kezemben maradt.

Persze kifogytam a türelemből, és egyik kezemben a bokrétaival, másikban a csengetyűgombbal rohantam le a házmesterhez.

Ithonn vannak-e Klopacsekék!? (Most már ha benne vagyok, bevallom, hogy Klopacsek volt a reménybeli apósom neve.) — Kérdem a házmestertől. A hangom és megjelenésem nem lehetett valami nagyon bizalomgerjesztő, mert az érdemes Cerberus nagyon érthető pillantásokat vetett a sarokban álló nyírfaseprű felé; de ugylátszik mégis meggondolta a dolgot, és egy házmestertől elég enyhe hangon adta meg a feleletet, hogy — Klopacsekék elutaztak.

— Elutaztak? Mikor utaztak? Hová utaztak? Tört ki belőlem a kérdések egész tömege, amire Cerberus ur egy házmesterhez illő flegmával fordított nekem hátat és indult befelé az ajtón. De kérem az ég szerelmére hát feleljen kiáltam esengve! De mindhiába — a házmesterek mintaképe egy végtelenül megvetett pillantással fordította vissza a fejét, és iparkodott maga után az ajtót, melynek kilincsét fogtam, behuzni.

Megértettem a nemes férfiut. Hirtelen a zsembem nyultam, és néhány pénzdarabot csuszattam a derék ember kezébe, amitől az olyan csudálatosan megszéledült, mint a Minotaurus az Ariadne galacsinjaitól.

Sürgető kérdéseimre aztán elmondta, hogy ma délután egy órával vagy kettővel ezelőtt az egész

familia hirtelen elutazott, hogy az elutazást a kisasszony és háziasszony részéről szörnyűséges sirás, az ur részéről pedig bizonyos erőteljes kifejezések előztek meg, melyek egy bizonyos sehonnai fiatal ember ellen irányultak, akinek „ma” kellett volna a Margit kisasszonyt oltárhoz vezetni, de aki az esküvőre nem jelent meg.

— Az lehetetlen — kiáltam — az lehetetlen, hiszen annak az esküvőnek holnap kell végbe mennie — Ee kérem hisz . . .

— Nekem ne beszéljen, nekem azt jobban kell tudnom, mert tudja meg, hogy az a bizonyos sehonnai fiatal ember — én vagyok.

— Náni — szóla be a házmester a feleségéhez — eredj szaladj csak hamar rendőrért. Nyilván azt hitte a gazember, hogy meg vagyok bolondulva.

De hallja az ur kiálték rá hevesen, legyen irántam irgalommal biztosíthatom, hogy nem vagyok örült, sem részeg, hanem ha nem mutat valamely világgosságot ebben a dologban, hát könnyen megeshetik, hogy megbolondulok.

Nem hiszem, hogy valami foganatja lett volna a kérésnek, ha ismét az előbbi eszközözhöz nem folyamodom, azzal a különbséggel, hogy a szelídítő galacsinokból most már nagyobb adagra volt szükség.

Nagysokára aztán kimagyarázta a derék házmester, hogy ma voltaképpen nem keddi nap van, amint én hiszem, hanem már szerda, hogy vártak reám egészen délig, hogy azután sirtak káromkodtak, végre pakoltak odafönn, azután pedig elutaztak; a háziur nem mondta meg hova, hanem amint ígérte, majd csak onnan fog írni, a ház körül teendők dolgában stb. stb.

Mit volt mit tennem, a csokrot otthagytam

Náni asszonynál, a leszakított csöngetyűgombért fiztettem két forint ötven krajczárt. (Azt el is hoztam magammal emlékül.) és odébb állottam. . .

Még az első kávéházban teljesen megbizonyosodtam afelől, hogy csakugyan szerda van. Hiányzott tehát egy egész keddi nap az emlékezetemből amelyet sehogysem tudtam rájönni, hogy hol vesztettem el.

Csak némi sejtélem gyanítottam velem, hogy a kérdés megoldását D.-ben a közbeeső állomáson kell keresnem, ahol az ideutazás alkalmával fél éjszakát kelle töltenem.

Ott aztán csakugyan meg is találtam. Ugy esett a dolog, hogy a pinczér, aki engem hajnalban a szobámba kísért, nemsokára azután összeveszett a fogadóssal és rögtön ott hagyta a házat. A fogadó többi személyzete nem tudott rólam semmit, én pedig az egészen az épület hátsó felében levő szobácskában, az álmatlanul eltöltött két éjszaka hatása alatt az egész keddi napot és a rákövetkező éjet isten nevében átaludtam, reggel a számlát már az új pinczérnek fiztettem ki, és senki nem tudott afelől hogy két éjszakát töltök a vendéglőben.

Igy ment füstbe az én házasságom és így maradtam meg aglegénynek.

Ha valaki kételkedni találna e történet valódiságában, úgy megmutathatom neki, a még mindig ereklyeként őrzött, leszakadt csengetyű húzót.

A volt menyaszonyomról csak nem rég hallottam beszélni. Szép asszony, úgy mondják, még mindig szép asszony. Eppen most készül válni a — harmadik urától.

K. Béla.

sást. A szakértelemmel megszerkesztett felolvasást annak gyakorlati irányzatán kívül emelte a benne szépen kifejtett hazafias szempont, mondván, hogy hazáját csak az szeretheti igazán, a ki azt ismeri is. Erre pedig megtanítani a gyermeket a földrajz mellett a térképrajzolás tudása van hivatva.

4) A jubileumi alapítvány nagy vitára adott alkalmat. T. i. hogy Bárany Ignác vagy Kovács Seb. Gyula nevére (vagy mindkettő-ről) nevezessék-e el alapítvány? Továbbá hogy melyiknek érdemei (vagy mindkettő-é?) meg legyenek-e az alapítólevélben örökítve? Mindkettő megörökített határozatott, valamint az, hogy végzett képezdei növendékek jutalmaztassanak belőle. 5) Pénztárnok és pénztárvizsgáló bizottság jelentése. Pénztárnoknak a felmentvény megadatik. 6) A segélyösszeg mennyisége megállapítatik. 7) Lovass Gyula főjegyző véglegesítették és a választmány kiegészítették. 8) Új tagok felvétel az egyesületbe.

Ezután következtek az indítványok. a) A milleniumra tanítói segély címén a község részéről bizonyos összeg megszavazása és vasúti díjkezelvény kieszközlése. b) A kántori fizetésnek a nyugdíjalapba leendő beszámítása tárgyában leendő intézkedés végett a miniszteriumhoz felfolyamodás eszközölése. c) A föld kataszteri jövedelmének kétszerese értéke a nyugdíjalapba beszámíttassék. d) Megszűnt járásköröknek tetszés szerinti beolvadása a meglévőbe. e) A jövő évi közgyűlésnek Marczaliban leendő megtartása.

Végül elnök köszönetet szavaz Somogyvármegyének díszterme átengedéseért valamint a városnak szíves fogadásáért. Ekkor belép lelkes éljenzés közt a bevégzett közgyűlés bizottsági üléséről jövő vármegyei főispán és alispán, kik pár percznyi időzés és üdvözlés után, miután az óra már 12-öt mutatott, éljenzés közt eltávoztak.

D. u. 1 órakor a „Korona” szálloda nagytermébe bankettra gyűltek össze a kartársak, a városi intelligencia mintegy 20 tagja által megtisztelve, körülbelül 80-an, hol kedélyesen (a László főherczeg gyászos elhunyt — okozta gyász miatt toaszt és zene nélkül) mintegy 4 óráig maradt együtt a díszes társaság. Ugy vagyunk meggyőződve, hogy mindenki a legszebb emlékekkel távozott kedves övéihez. Adja Isten, hogy az összetartozandóság érzete fokozódjék!

—i —n.

H I R E K.

Lapunk ezuttal némi késedelemmel jelenhetett meg, a nyomdában teljesített átalakítás folytán. Midőn ezért t. olvasóink szíves elnézését kérjük, egyuttal biztosítjuk, hogy jövőre hasonló késedelem már elő nem fordulhat.

Tisztelettel kérjük egyben lapunk pártolót, hogy az előfizetéseket f. évi október-decemberi negyedre megújítani s a hátralékos díjakat postautalványon beküldeni szíveskedjenek.

Értesítjük továbbá a n. é. közönséget, miszerint lapunk a jövő évnegyedben „politikai lappá” alakul át.

A „Somogyi Ellenőr” kiadóhivatala.

Say Győző altábornagy folyó hó 6—7-én városunkban időzött és megvizsgálta az itt fekvő honvédszállásokat. Megelégedését fejezte ki a legénység kitűnő képzettsége és a tapasztalt rend felett.

László főherczeg szerencsétlen halála alkalmából a somogy megyei 1848/9 és honvédegyesület rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Nyulassi Pál elnök tolmácsolta a honvédegyesület fájdalmát a mindjártunk által imádott József főherczeg és fenséges családját ért súlyos csapás felett. Azután Kuzman Mátyás választmányi tag indítványára elhatározták, hogy részvét feliratot intézzenek József főherczeghez, melyet díszes kiállításba már el is küldtek.

A helybeli önk. tűzoltóság a következő részvét-táviratot küldötte József főherczegnek: József főherczeg Ó fenségségének Alcsuth. A porba dőlt drága fiúért fenségséggel együtt kesergünk és sirunk. Fenségség fájdalmát megosztja Magyar Hazánknak hűséges népe, mely együtt érzett és együtt érez mindhalálig. Fenségség jó urával. Osztott fájdalom fél fájdalom. Vigasztalja meg fenségséget az a tudat, hogy minden magyar ember szívét úgy érte a csapás, mint a lesújtott apát. A kaposvári tűzoltóság parancsnokai.

Öngyilkosság. Csütörtökön este fél 11 óra tájban revolverlövés zavarta meg a sétatér csendjét

mely lövés a színházról kijövő közönség közül is igen sokan hallottak. Burján Sándor Kaposvár városi adóvégrehajtó lőtte magát szíven. A szerencsétlen fiatal ember még ott volt a színelőadásban és annak végeztével emelte magára a halált hozó fegyvert. Jól talált, azonnal meghalt. Hogy mi vitte a szerencsétlen alig 24 éves embert a végzetes lépésre, biztosan nem lehet tudni. Állítják, hogy egy leányba lett volna szerelmes, kit feleségül is akart venni, azonban a leány szülei nem akarták hozzá adni. Burján több ízben kijelentette, hogy ha nem adják neki a leányt akkor agyonlővi magát. Fenyegetését beváltotta. Holttestét bevitték a városi bonczterembe. Temetése f. hó 7-én volt. Szüleit, kik Igalban laknak, táviratlag értesítették a szerencsétlenségről. Sajátságos, hogy az öngyilkos fiatal embernek már két testvérhátya szintén önkézzel vetett véget életének! Képzeltetni a szegény szülők fájdalmát kiknek immár harmadik fiuk pusztul el ilyen szerencsétlen módon.

Életunt. Kovács Margit egy helybeli intelligens család nejéje f. hó 6-án reggel egy forgó pisztolyal föbe lőtte magát. A fiatal alig 18 éves leányt szerelmi bánat kergette sirjába. Szerelmes volt és nem lehetett azé, kit szeretett, az élet terhét pedig elviselni nem tudta. A halálhozó golyó a jobb halántékán át hatolt az agyba, és koponya hátsó részében akad meg. Azonnal meghalt. Holttestét bevitték a városi kórházi bonczterembe temetése pedig f. hó 8-án volt, a közönség részvéte mellett.

Halálos esés. Szomorú véget ért Policzer Mihály, N.-Atádi lakos. Samu nevű 2 ik gimnázium osztályu fia. Policzer szept. 1-én Samu nevű fiát N.-Kanizsára vitte, hogy ott a gimnáziumba beírassa. A mi meg is történt, s mivel az iskolák csak 6-án kezdődnek, adeig fiát Surdra. testvérehez vitte. Az apa nyugodtan utazott haza, midőn másnap távirati értesítést kap, hogy fia meghalt. A kis Samu szept. 2-án az erdőre ment, s a gubacszedőknek segédkezett. Egy tölgyfán sok gubacsot látott, s a fára felmászott. Azonban az ág, melyre kiállott, letörtött, s a fia a földre zuhant, s oly erős ütést kapott, hogy néhány óra alatt meghalt. A szerencsétlen apa oly szegény sorsu, hogy fia temetésére sem volt képes pénzühiány miatt elutazni. Policzer Samu 12 éves volt, szept. 3-én bonczolták fel holt testét és Surdon el is temették.

Pályázat gyakornok állásra. A szegzárd m. kir. pénzügyigazgatóság számvevő osztályánál jött üresedésbe, melyre a pályázat 14 napi határidővel kiíratott.

Tanulmányi kirándulás a Balatonon. Lóczy Lajos egyetemi tanár, a Balaton-bizottság fardhatatlan elnöke f. hó 15—17-én egyetemi és müegyetemi haligatok kíséretében tanulmányi kirándulást fog a Balatonon tenni. A kiránduló társaság Siófokról külön hajón fog elindulni és végigjárja a Balaton-vidéket összes geologiai és hierografiai fontosabb helyeit.

A megboldogult b.-füredi kormányzó Kovács Ábel temetése mult hétön ment végbe Tihanyban. Balatonfüredről két benzinesről vontatott nagy yacht-hajó, s közel 100 kocsi vitte oda a kegyelettevéket. 9 órakor mise volt a dombon, melyet Halibk Cyprián tihanyi apát celebrált rendkívüli fényes segédlettel. A koporsón 46 gyönyörű koszoru feküdt, legfölül a főmagasságu herczegprimás pálmagával. A vidék összes notabilitásai jelen voltak, Veszprémből a ftd. káptalan s a piarista ház volt képviselve; számos kvszoru küldetett Veszprémből s Almádból, köztük a »Veszpremi Független Hírlap» s az almádi fürdőközönség koszoruival. A requiem után az elhunyt jó embert a tihanyi sirkertben helyezték örök nyugalomra. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Az anyakönyvvezetők esküje. A belügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi közigazgatási bizottsághoz, hogy az állami anyakönyvekről szóló t.-czikk 12. §-a szerinti azon anyakönyvvezető, aki hivatali esküt egyébként nem tett, működése megkezdése előtt a főispán (polgármester) kezeibe az esküt tegye le. Felhívja a miniszter a közig. bizottságot, hogy a kinevezett anyakönyvvezetők és anyakönyvvezetőhelyettesek közül azokat, kikre a törvény idézett intézkedése kiterjed, foglalja jegyzékbe f. évi szeptember hó közepéig a főispánhoz terjessze be, hogy az eskü (fogadalom) tőlük kivethető legyen.

Lampel Róbert fővárosi könyvkiadó czég „A m. kir. állami anyakönyvvezető” czímmel egy terjedelmesebb munkát adott ki, melynek szerzője Dr. Kovács Dénes fővárosi író. A mű magában foglalja az új egyházpolitikai törvényeket, az állami anyakönyvvezetőkre vonatkozó belügyminiszteri utasításokat, az összes állami anyakönyvvezetők beosztását és névsorát. Mellékelve van továbbá egy beszédeggyűjtemény, a legkülönbözőbb alkalmakra. E mű f. hó közepén jelenik meg. Előfizetési ára 1 frt 50 kr. melyet a fenti czéghez kell beküldeni.

Tűz. Folyó hó 4-én este fél 9 óra tájban kigyuladt Horváth Imre hentes mesternek a fűtőházban levő jégverme. Valóban isten csudája, hogy

ebben a száraz időben nem történt nagyobb baj, miben bizonyára nem kis része van a helybeli tűzoltóságnak, mely gyorsan kivonult a helyszínére és lokalizálta a tüzet. A kár jelentéktelen.

Tűz volt f. hó 5-én Csurgón Belovári István csurgói ó-városi földmives belsőségén gyuladt ki egy szalmakazal, hogy nem lett belőle nagyobb baj az csak a csurgói főbírónság uradalmi tisztjének köszönhető, kik fecskeendőjükkel gyorsan a helyszínén termettek és elejét vették a nagyobb veszedelemnek.

A legrégebbi hírlap. A világ legrégebbi újsága a Pekíngi Hírlap, elérte a 900 éves tiszteletreméltó kort. Élete történetében van egy nevezetes szál éppen duplája ennek: 1800. Szerkesztői közül ugyanis ezernyolczszázát fejezteték le a kormány, mert nem követték híven és pontosan utasításait.

Az erdősités előmozdítása. A földmivelésiügyi miniszter felhívja az erdőbirtokosokat, kik az 1879 évi XXXI. t. czikk 165. §-ban megjelölt kópár és futó homok területeken a jövő 1896. évben erdősiteni szándékoznak s e czézből az állam részéről csemetékben ingyen részesülni kívánnak, hogy ebbeli kérelmeket annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány kat. hold nagyságu, mely talaj nemhez tartozó területet mely fajból való és hány éves csemetékkel óhajtanak beültetni s továbbá, hogy a csemetéket mily czim alatti, mely vasúti állomásra és a jövő év tavaszán avagy őszen küldendők el, a folyamodó lakhelyének pontos megjelölése mellett legkésőbb f. évi december hó végéig ezen miniszteriumnál adják be.

Szarvasmarha díjazás. A somogy megyei gazdasági egyesület 1895. évi szeptember hó 23. napján déle.ott 10 órakor Lengyelötiban tenyésztenekek díjaz, mely czélra 20 drb. 10 frankos aranyat fordít. A díjak következők: I. díj 6 drb. 10 frankos arany 6 drb. II. díj 5 drb. 10 frankos arany 5 drb. III. díj 4 drb. 10 frankos arany 4 drb. IV. díj 3 drb. 10 frankos arany 3 drb. V. díj 2 drb. 10 frankos arany 2 drb. Összesen 20 drb. 10 frankos arany. Díjazási feltételek. 1. Díjat csak a somogy megyei volt urbéresek vagy ezekhez hasonló körülmények közt gazdálkodó somogy megyei tenyésztők tehenei nyerhetnek. 2. Csupán a magyar-fajta tenyés tehenek díjaztatnak, melyek a bemutatáskor negyedik évöket betöltötték. Nyugoti fajok, vagyis tarkamarhak csakis diszoklevelet nyerhetnek. 3. Pályázók tartoznak községi bizonyítvánnyal igazolni, hogy elővezetett tehenük növendékmarha koruktól fogva nevelésük alatt voltak. A fentebb elősorolt díjakon kívül dícsérő oklevelek is osztanak ki, minden más Somogy megyei tenyésztőnek magyar és nyugoti fajú tenyésztenehei részére is. A díjazást a somogy megyei gazdasági egyesület által kiküldött szakbizottság eszközli, melyhez az alispán által kiküldendő állatorvos is csatlakozik.

Helyes következtetés. Egy kutya igazán fél ember. Ugy? Akkor ön hát kétszeres kutya.

CSARNOK.

Zöld erdőnek sűrű árnya...

Zöld erdőnek sűrű árnya,
Benni kesereg egy kis lányka
Győbri a gond szörnyű mődon
Vaj elveszik még e nyáron?

Zöld erdőnek zöld a lombja,
A kis lánynak semmi gondja,
Elvették őt réges — régen,
Esztenedeje mult a héten.

Jutka néni.

Szomszéd uram felesége
Jutka,
Azt mondják, hogy „Jesusom beh!”
Furcsa.
Férje nyelve úgy jár mint az
Orsó.
Megszapul az embert, ha rossz,
Ha jó.

Hatalmának jelvénye a
Sepő,
Melylyel úgy csap, mint a veszett
Menykő
Tudja is ezt kedves ura
Férje,
S felesleges mondani, hogy
Fél-e?

Szauberer Elemér.

Mindent a maga helyén.

*Szépek a széke leány gondúr hajfűrtjei, szépek.
És a homoktengert bámulom a Szaharán.
Elragad a festmény, mit a művész ihlete alkot.
Szóval: mindenkor bámulom azt, a mi szép.
Amde a festéket, mit az asszony felkén az arcra.
Nem tartom szépmek, megvetem és gyűlölöm.
A butoron sem szép a homok, s csak por a szobában,
S nem szeretem, ha a haj a levezembe jutott.*

Dr. Fonyó Ignác.

Életphilosophia.

*Ha megkened, jobban forg a kerék.
Kend hát barátom éted tengelyét!
Mert e nélkül az szörnyen nyikorog,
Mi szem, s fület bántó komisz dolog.*

*Egyél, igyál, ne félj, hogy holnap már
Az élet korsója ürülve áll,
Megtellik az nyomban, amint ürül
Gondod ne szálljon soha e körül.*

*Használd a percet, míg el nem szalad,
Keresd mindig, mi a legjobb falat,
Ki teng kenyéren s krumpoln, az bolond,
S lelkén nehéz átokként ül a gond.*

*A szép leánynak, tudd meg párja nincs
Nem ér fel avval semmiféle kincs
S ha megcsal egyik, kétségbe ne ess,
Találsz helyette százat, csak keress!*

*A percnek él, mi percnek született,
Igy rendelék a földi életet
Az istenek, a lélek gyűlölök azt,
Ki abból egyet télen elszalaszt,*

*Ne nézd tehát a múltat s a jövőt
Közömbös legyen az szemed előtt,
Mert míg rajtuk csüng mészázó szemed:
Rád nézve a szép jelen elveszett!!*

Benkő László.

Színház.

Somogyinak állandó pechje van. A közönség igen csekély számban keresi fel a színházat s habár egy némely előadásban félig telt házat látunk, legnagyobb részben azonban csak úgy kőng a ház az ürességtől.

Pedig a heti műsorban több premiere is volt s a műsor mi kifogásolni valót sem hagy maga után.

Kedden szeptember 3-án színre került „Bernandó Montilla” a czimszerepben Peterdi Sándorral. Echegarainak e sajtóságos irányu művet meglehetősen jó előadásban láttuk. Peterdi hálátlan szerepének a legnagyobb igyekezettel felelt meg s a mit lehetett igyekezett simítani a szerep félszűzségein. Jús K. Breznai Anna és Louiza R. Balogh Etel szerepeiket jól töltötték be. Balla eltalálta szerepének igaz hangját, élvezhetővé tette „Gouzaló”-t. Erdélyi Miklós és P. Kovács Mariska kis szerepekben tűntek ki.

Szerdán a „Bányamester” a multkori szereposztással, csekély közönség előtt.

Csütörtökön és pénteken, szept. 5 és 6-án a „Charlie nénye” vigjáték. Az igazgatóság részéről történt különös figyelemztetés csak közepes számu publikumot vonzott a színpadra; de ez a csekély számu közönség is annyit mulatott ez alkalommal, hogy bátran hihette volna az ember, hogy tömve a ház. No, de nem is csoda, hogy a közönség, s főleg annak könnyűbbvéru része nem bírta magát visszatartani érzelmeinek hangos kinyilvánításától. Az ember gondolkodóba esik a felett hogyan is lehet annyi bolondságot, nevetető dolgot összeírni. S a szereplők csaknem kivétel nélkül igyekeztek is a hálás szerepeket mennél jobban kihasználni. A főszerepben különösen Follinusz remekelt. Művészi mimikájával, nemkülönbön beszédjével a közönséget állandóan derült hangulatban tartotta. Hát még mikor azzal a czopffal, meg a szoknyával lépett ki a színpadra! A közönséget csaknem extasisba hozta. De kijutott is neki a tapshól bőven, mire ez alkalommal különösen rászolgált! Pompás maszkiával tűnt ki, s az est sikeréhez nagyban hozzájárult Polgár. Ugyancsak élénken játszott Balla. Igen jól ki-domborította a bonvivánt, könnyelmű deák jellemét. Mészáros a nem neki való szerepben is megfelelt feladatának, de sokkal jobban szeretjük őt drámákban vagy színművekben látni, a vigjáték nem neki való. Peterdi Sándor kitűnő „vén katoná” volt, kinek tüzes szerelmi vallomásra jókat neveltünk. Kalmár Piroksa és P. Kovács Mariska kis szerepei-

ket kedvvel, ügyesen játszottak és a közönség tap-saiból nekik is volt részük. Somogyiné és Bognár érdemelnek még említást.

A Szombaton előadott „Villars dragonyosai” vig opera habár a szereplők igyekezetén nem mult, mégsem tudott a közönségben hatást kelteni.

A cselekmény nem elég élénk, nincs hatása az egésznek. Juhász Ilona szépen énekelt és jól játszott úgy Hevesi Janka is és énekliket a közönség több ízben megtapsolta. Kiss Pista és Nagy Imre úgy Polgár Sándor igyekeztek ugyan hangulatot kelteni, de bizony nem sikerült. Dicsőretet érdemel az énekkar, a menekvők imájának igen szép elénekléseért.

Hálás közönsége volt a vasárnap előadott „Hamupipőke”-nek. A páholyokban és a földszinten mosolygó gyermekarcok voltak láthatók, kik nagy komolyan várták az előadás kezdetét. Bezzeg volt azután taps meg éljenzés a kedves Hamupipőkének (Kalmár Piroksa) meg a tündérszép Bájduz herczegnek (Kézdy Juliska). Nagyokat nevettek Follinusz, Dezséri, Polgár, mókáinak, tisztelettel megbámulták a Kakadu király (Bognár) fényes aranypapi koronáját, s titkon hány gyermek-szív szeretett volna olyan fényes, szép ezüst meg arany ruhát kapni, a melyeket Hamupipőke kapott Walpurgis (Bodroginé) tündértől. Suliguli (Kiss Pista) szolgál is sokat nevettetett bennünket, mikor meg meg csiklandoza a büszke Papucsházy familia orrát!

Szóval volt öröm és taps elég!

Szegény Dezsérinek sem volt szerencséje hétfőn a jutalomjátékával. „Egy milliót egy szalmakalapért” című bohozatos vigjátékot adták igen csekély számu közönség előtt. Pedig a kacagató jelenetek s már magában az a körülmény, hogy Dezséry jutalomjátéka volt, megérdemelte volna, hogy a közönség elmenjen az előadásra.

Minden egyes szerep elsőrangú kézben volt, s midőn nem említjük meg egyenként a szereplők neveit, elismerésünket nyilvánítjuk mindjájuknak az őszhangzó, sikerült előadás felett.

Kedden ismét premiere volt és pedig a „Kis hőrcsög” című vigjáték, melyet szerdán megismélteltek. Kézdy Juliska olyan kedves „Kis Hőrcsög” volt és olyan bájosan tánczolt, hogy valódi élvezet volt nézni. De megis kellett a tánczot ismételnie. Balla az alpreft, Dezséry a tábornok és Polgár az inas szerepében remekeltek, úgy Erdélyi lapszerkesztő is reá szolgált a dicsőretre. Végh István, Benkő Jolán és Bognár is megérdemlik, hogy megemlítsük őket.

A lefolyt hét a jutalomjátékok hete volt, s habár mindegyik jutalomjátékon előadott darabok úgy a szereplők igyekezete semmi kifogásolni valót sem hagyott maga után, mégis egyik sem tudott az egy „Goldstein Számi” kivételével még csak félig telt házat sem hozni össze.

Csütörtökön szeptember 12-én Juhász Ilona jutalomjátéka volt „Hoffmann meséi”-ben. Daczára annak, hogy Juhász Ilona remek alakítása és éneke mindnyájunk előtt ismeretes, még sem pártolta a közönség „a jutalmazandó művésznőt.” A gyönyörű zenéjű operette igen jó előadásban került színre, s leszámítva, hogy Nagy Imre kissé rekedt volt, egészen kifogástalan játékukért az összes szereplők elismerést érdemelnek.

Ugyanily közöny mellett lett előadva Pénteken a „Létért való küzdelem” című színmű. Habár a darabban egyes igen szép jelenetek fordulnak elő, azonban még sem tud a közönségre hatást gyakorolni. Azok az unalmas felvonás közök, még a közönségnek türelmesebb részét is kifárasztják, de nem is csoda, mert bizony nem valami kellemes dolog egy unalmas színművet végig nézni, és 1/2 12-kor elégedetlenül hagytuk ott az előadást. Pedig nem a szereplőkön mult a darab sikere, mert R. Balogh Etel (Lidie) Kalmár Piroksa (De szelényi Eszter) mindent elkövettek hogy az előadás sikerüljön.

Különösen kitűnt Somogyiné, (Mária Antónia) intelligens, finom játékával Szerepének minden részecskéje művészi volt felfogva és megjátszva Mészáros (Astier Paul) Somogyi Károly (Caussada) Peterdi (Vaillant) Erdélyi (Lortigne) Balla (Gróf Adriáni) Follinusz (Chemineau) szerepeik követelményeinek minden tekintetben megfelelték.

Szombaton színrekerült a már napokkal előbb emlegetett „Goldstein Számi, az új honpolgár.” Békessy Ferencz karnagy javára, zsufozt ház előtt. Mi ugyan legkevésbé sem vagyunk elragadtatva a darab szépségei által, mert az egész nem egyéb, mint férczmű, meglehetősen durva tréfákkal vegyítve és fűszerezve, azonban a közönség jól mulatott.

Igen sokat nevettek Polgár (Goldstein Számi) mókáinak, ki egyébiránt háládatos szerepét teljesen ki is használta. Igen tetszetek kupléi is. Kézdy Juliska aranyos Virág Toncsi volt, ki kitűnően játszott, igen szépen énekelt. Különösen kitűnő volt és meg kellett ismételnie a harmadik felvonásban előforduló tánczjelenetet. Dezséri, Follinusz, Bognár s a többi szereplők jó kedvvel játszottak és állandó derűtségben tartották a közönséget.

Vasárnap „Szókimondó asszonyság” a multkori szereposztással.

Hétfőn R. Balogh Etel jutalomjátéka „Az utolsó szerelem.” A közkedveltségű művésznő jutalomjátéka sem sikerült úgy a mint azt várni lehetett volna. Alig jött félig telt ház össze. Pedig úgy a darab mint a szereplők kitűnő, egyöntetű játéka de különösen R. Balogh Etel, megérdemelte volna a közönség pártfogását. Remekül játszott mint mindig. Két szép virágcsokrot kapott tisztelőitől.

Különös elismerést érdemel Somogyi Károly a szép kiállításért. Ő maga is játszott a tőle megszokott bravurral. Mészáros kitűnő személyesítője volt Laczfának, úgy Kiss Pista is jó kedvvel, élénken játszott. Somogyiné, K. Breznai Anna és Balla Kálmán játékukkal hozzá járultak az est sikeréhez.

Kedden, szeptember 17-én Kaposi Józsa fellép-tével a „Cziterás” üres ház előtt lett előadva. Közönségünk ismeri a mult évi szereposztást, melyen mi változás sem történt.

Szerdán a „Valéni nász” összesen 32 néző előtt került a színpadra. Valóban nem volna csoda, ha a színészeknek nem volna kedvük játszani, a kongó, üres ház láttára. Pedig e kitűnő darab igen jó szereposztással került előadásra és különösen kiemelendők K. Breznay Anna (Szanda) és Peterdi Sándor (Csuku Pantasie). Mindketten remekül játszottak, és élvezet volt nézni játékukat. Együtt érez-tünk velük, s egy-egy hatásosabb jelenetnél nyílt szíven is kitört a taps. Mészáros, Dezséri, Bognár méltó személyesítői voltak szerepeiknek. Valóban kár, hogy ilyen darabokat nem méltányol a közönség, pedig úgy műlvezet, mint erkölcsi tekintetben messze felette áll mai közkedveltségű operetteknek.

— 6. —

Piaczi árak:

Buza legjobb mm.	6 frt 70 kr.
„ közepszerű mm.	6 frt 40 kr.
Kétszeres legjobb mm.	6 frt — kr.
„ közepszerű mm.	5 frt 80 kr.
Rozs legjobb mm.	5 frt 70 kr.
„ közepszerű mm.	5 frt 60 kr.
Árpa legjobb mm.	6 frt — kr.
„ közepszerű mm.	5 frt 80 kr.
Zab legjobb mm.	6 frt 80 kr.
„ közepszerű mm.	5 frt 70 kr.
Kukoricza mm.	6 frt 60 kr.
Burgonya mm.	3 frt 20 kr.

Vasuti menetrend.

A vonat indul Kaposvárról:

Budapestre	éjjel 1 óra 21 p.-kor.	sz. v.
„	reggel 9 „ 14 „	gy. v.
„	d. e. 10 „ 47 „	v. v.
Fiumébe	reggel 3 „ 39 „	sz. v.
Fiumébe	d. u. 3 „ 48 „	sz. v.
„	este 6 „ 55 „	gy. v.
Gyékényesre	reggel 7 „ 57 „	sz. v.
Dombóvárra	este 8 „ 15 „	v. v.
Mocsoládra	reggel 4 „ 00 „	v. v.
„	d. u. 3 „ 55 „	v. v.

Kaposvár rdt. város polgármesterétől.9275. sz.
1895.**Pályázati hirdetmény.**

Kaposvár rdt. városnál megürült és ki-nevezés utján betöltendő adóvégrehajtói áll-lásra pályázat hirdettek.

Ezen állás 500 frt évi fizetés és mellék javadalmazással van egybekötve.

A kellően felszerelt pályázati kérvények 1895. évi szeptember 30-ig Kaposvár rdt. város polgármesterénél nyújtandók be.

A kinevezett adóvégrehajtó 100 frt biz-tositókot tartozik letenni készpénz vagy ova-dék képes papirokban.

Kinevezés után az állás azonnal elfog-lalendő.

Kaposvár, 1895. szeptember 16-án.

Németh Ignác,
polgármester.

HÁZ ELADÁS.

Alolirott Kaposvárott, a Tallián Gyula utcában folyó évben épült, 12 évi adómentességgel bíró házát szabad kézből eladja.

Szecsődy József.

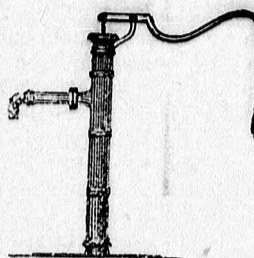

PAPP MIHÁLY

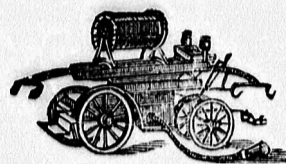

gép- és műlakatos Kaposvárott fő-utca 31. sz. a posta mellett.

Ajánlja jótállás mellett saját új gyártmányú **vert vasból** készült keréssel hajtó kut álványait, mely minden **törést kizár.**

Továbbá elvállal és legjobb minőségben készít **kettős működő szivattyukat huzókat stb.** Raktáron állanak-

vizvezetékhez és fürdő berendezéshez szükséges eszközök, szagatlan szobaárnyékszék, melyek minden árnyékszékben elhelyezhetők.

H i r d e t é s e k

a legjutányosabb árban vétetnek fel
lapunk kiadóhivatalában.

Ugyanott

MINDENFÉLE NYOMTATVÁNYOK

a legcsinosabb kivitelben és legolcsóbb árakon

gyorsan és pontosan elkészítetnek.

„BERZSENYI DÁNIEL” nyomda

Kaposvárott, fő-utca 30. sz.

Szark
Fő-utca

de mezei
reszere

ko

Bárment

nem f

Kézirat

Lap

előfiz

Lap

év utols

geivel m

arra, ho

Tel

től ment

Pro

a nagy

dekeit e

Es

ságot, b

zet és k

Rov

dekü do

részre n

telünk a

A

Egész é

küldés

(3 frt

Hirdeté

Ny

Min

Ellenör

alatt kü

Kap

Huzód

Elném

Lomb

Csak

Védeke

A gyü

Ott lel

Sáppa

Végsöt

Elbus

Emitt

Nem a

Hora is

Van még

Mégis ho

Püenni

„El-el

Zordság

Ott a ki

Boldog